

Helse og omsorgsdepartementet

MELDING OM VEDTAK

Vår ref

16/69-187/K1 - 040, K3 - &13//359

Deres ref.

Dato:

06.03.2017

Høringsuttalelse - NOU 2016:17 På lik Linje

NARVIK
KOMMUNE

**Utviklingshemmede
ENH**

Saksframlegg

Arkivsak: 16/69
Dokumentnr: 183
Arkivkode: K1 - 040, K3 - &13
Saksbeh: Fridfeldt, Jørn

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
001/17	Komite for omsorg, oppvekst og kultur	07.02.2017
020/17	Bystyret	23.02.2017

Høringsuttalelse - NOU 2016:17 På lik Linje

Jeg viser til merknadene og vil foreslå følgende

Bystyret vedtar Narvik kommunes høringsinnspill til NOU 2016:17 På lik linje.

Møtebehandling fra Komite for omsorg, oppvekst og kultur 07.02.2017

OMSE - behandling:

Saksordfører: Johnny Olsen

Votering:

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

OMSE-001/17 vedtak:

Bystyret vedtar Narvik kommunes høringsinnspill til NOU 2016:17 På lik linje.

BYST-020/17 vedtak:

Bystyret vedtar Rådmannens forslag til høringsinnspill til NOU 2016:17 På lik linje - med følgende endringer:

Rådmannen i Narvik, 1. februar 2017

Wenche Folberg

Saken oversendes Komite for omsorg, oppvekst og kultur for behandling.

Ordføreren i Narvik, 1. februar 2017

Rune Edvardsen

SAKSUTREDNING :

Innledning.

Barne- og likestillingsdepartementet sender med dette NOU 2016: 17 *På lik linje* på offentlig høring. Narvik kommune er bedt om å levere høringsuttalelse av Barne- og likestillingsdepartementet på NOU 2016:17 På lik linje med frist tirsdag 2. mars 2017. Utvalget fikk i oppdrag å utrede og fremme forslag til konkrete tiltak for å styrke grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming, slik at nasjonale politiske mål om likestilling og likeverd, selvbestemmelse, deltakelse og integrering innfris.

Faktadel.

Utvalget foreslår tiltak på åtte innsatsområder som de mener er nødvendige for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine grunnleggende rettigheter på lik linje med andre:

- Løft 1 Selvbestemmelse og rettssikkerhet
- Løft 2 Inkluderende og likeverdig opplæring
- Løft 3 Arbeid for alle
- Løft 4 God helse og omsorg

- Løft 5 Eget hjem
- Løft 6 Kompetanse og kunnskap
- Løft 7 Koordinerte tjenester
- Løft 8 Målrettet styring

Hvert av de åtte innsatsområdene inneholder flere anbefalte tiltak.

Rådmannens vurdering:

Løft 1 Selvbestemmelse og rettsikkerhet

– *Å ta inn FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven.*

– *Å etablere gratis rettshjelpstiltak for personer med utviklingshemming.*

– *Å gi utviklingshemmede rett til beslutningsstøtte.*

– *Å endre reglene for fratakelse av rettslig handleevne.*

– *Å endre reglene om bruk av tvang overfor personer med utviklingshemming.*

Narvik kommune er enig i at en styrking av utviklingshemmedes rettsvern er viktig, og at dagens vergemålsordning ikke fullgodt dekker dette behovet. En styrking av opplæring av beslutningsrådgivere som erstatning for verger forutsettes.

Rettsikkerheten for utviklingshemmede må sikres bedre rundt bruk av tvang og makt. Det må i større grad stilles krav om kompetanse for de som gjennomfører tvangen. Dette kan styrkes ved at tilsynsmyndigheter i mindre grad gir dispensasjon fra utdanningskravet. Riktig kompetanse vil gi større status både i arbeidet rundt utviklingshemmede og gi bedre forebygging slik at utfordrende adferd minker og dermed også tvangsbruken.

Løft 2 Inkluderende og likeverdig opplæring

– *At loven endres slik at undervisningen av elever med utviklingshemming ikke lenger kan gjennomføres av personer uten undervisningskompetanse.*

– *At det utvikles standarder for læringsmål og -planer for elever som mottar spesialundervisning og systemer for kartlegging av utbytte.*

Narvik kommune er enig i en styrking av utdanningen for personer som skal undervise mennesker med utviklingshemming. Både innen pedagogiske fag, og helse/ sosialfag.

Løft 3 Arbeid for alle

– *Kommunene får ansvar for å sørge for tilrettelagt arbeid til personer som har ytelsen ung ufør og som har behov for tjenester fra kommunen etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.*

– *Det skal gjennomføres grundige arbeidsevnevurderinger for alle utviklingshemmede.*

– *Utviklingshemmede skal få mulighet til varig oppfølging og individuell støtte i ordinært arbeid.*

– *Teste ut alternative rammer for VTA for å øke antall tiltaksplasser og utviklingshemmedes deltakelse i tiltaket.*

Som et minimum må det lovfestes at lavterskeltilbud som dagsentere for utviklingshemmede blir en rettighet ut fra diagnose og ytelsesevne. En vil også bemerke at fokus på fritid og aktiviteter burde kommet tydeligere frem i høringsdokumentet. Utviklingshemmede stiller større krav til organisering og tilrettelegging av disse tilbudene. Ved en endring av rammer/ansvar for VTA forutsettes det at staten kompenserer dette fullt ut.

Løft 4 God helse og omsorg

– *At plikten til individuell tilrettelegging av helse og omsorgstjenestene synliggjøres.*

– *Å styrke kapasiteten i habiliteringstjenestene til personer med utviklingshemming.*

– *At det utarbeides veileder for helseoppfølging av personer med utviklingshemming hos fast-legen, og i samarbeid med habilitering- og spesialisthelsetjenestene.*

– *At alle helseforetakene inngår samarbeidsavtaler med kommunene om habilitering.*

– *At plikten til å legge vekt på hensynet til barnets beste i alle handlinger som gjelder barn, synliggjøres i lovverket som regulerer helse og omsorgstjenestene.*

– At det innføres systemer for kvalitetssikring av tilbudet i avlastnings- og barneboliger. Narvik kommune mener en styrking av fastlegers og spesialisthelsetjenestens kunnskap om utviklingshemming og somatisk helse er nødvendig. Dette vil kunne styrke samarbeid og individuelle rettigheter. Avlastning er primært et omsorgstilbud til omsorgsyter. Et system for kvalitetssikring av avlastningsboliger må først og fremst sikre en felles standard for forsvarlighet.

Løft 5 Eget hjem

– At kommunene får plikt til å skaffe boliger til vanskeligstilte.
– Å styrke Husbankens generelle veiledning knyttet til kommunalt planarbeid.
– Nye vilkår for lån og tilskudd i Husbanken. Det gis ikke lån eller tilskudd for bygging av mer enn seks samlokaliserte enheter i kommunal regi for personer med utviklingshemming.
– At det vedtas en ny statlig planretningslinje som skal sikre oppfyllelsen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i kommunenes arealplanlegging. Narvik kommune mener dagens ordlyd i helse- og omsorgstjenestelovens §§ 3-2a og 3-7 er dekkende i forhold til kommunens ansvar for boliger for vanskeligstilte. Narvik kommune er kritisk til at Husbanken skal få mandat til å detaljstyre antall boenheter i omsorgsboliger. Kommunen v/bystyret må selv kunne planlegge, og bygge, ut fra egne vurderinger av behov og fremtidige demografiske utfordringer. Det er fullt ut mulig å legge til rette for personer med utviklingshemming ved flere enn seks samlokaliserte boenheter. For noen vil et annet antall kunne bidra til mer mangfold. Det vil være utforming og innhold som er avgjørende og ikke antallet.

Løft 6 Kompetanse og kunnskap

– At det utarbeides grunnkurs for ansatte uten formell kompetanse i helse- og omsorgstjenestene til personer med utviklingshemming, og ansatte i opplæringssektoren som bistår i undervisningen av utviklingshemmede elever. Grunnkursene må være obligatoriske for nyansatte uten formell kompetanse.
– At det utarbeides tilbud om videre- og etterutdanning for de ansatte i helse- og omsorgstjenestene for utviklingshemmede, og for lærere og spesialpedagoger i skolen.
– At regjeringen iverksetter en systematisk forskningsinnsats for å skaffe til veie kunnskap om situasjonen for utviklingshemmede og virkninger av ordninger og tiltak med sikte på å bedre utviklingshemmedes situasjon. Narvik kommune mener det må prioriteres en styrking av formaliserte utdanningsløp på fagarbeider og bachelor-nivå, inkludert videreutdanning og spesialisering. Utvikling av nasjonale kurs som ikke gir formalkompetanse bør ikke være prioritert.

Løft 7 Koordinerte tjenester

– At kommunene pålegges en plikt til å sikre koordinerte kommunale tjenester til personer med sammensatte og langvarige behov for velferdstjenester. I tillegg anbefaler utvalget at kommunene pålegges en plikt til å bidra til koordinering av statlige, fylkeskommunale og kommunale tjenester til personer med sammensatte og langvarige behov for velferdstjenester. Narvik kommune mener dette er lovfestet gjennom helse- og omsorgstjenestelovens §7 Individuell plan. En presisering av ansvar og relevante brukergrupper kan gjøres gjennom forskrift.

Løft 8 Målrettet styring

– Regjeringen tydeliggjør pådriveransvaret på politikkområdet.
– Det rapporteres regelmessig til Stortinget om situasjonen for utviklingshemmede og iverksatte tiltak.
– Departementet med samordningsansvar må utarbeide en plan for å følge opp politikkområdet.
– Kommunene må oppdatere sine planverk i tråd med FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).
– Det opprettes et fagorgan med primæroppgave å følge opp politikken for utviklingshemmede.
– Det utvikles et indikatorsystem som viser status, utvikling og måloppnåelse knyttet til situasjonen for utviklingshemmede på relevante samfunnsområder. Narvik kommune mener et overordnet fagorgan for utviklingshemmede kan ha positiv effekt på

inkludering, samarbeid, kompetansebygging og utvikling. Forslaget støttes.

Innstilling.

Bystyret vedtar Narvik kommunes høringsinnspill til NOU 2016:17 På lik linje.